

Perşembe-15 İkinci Teşrin 1928

Cilt : 10

Altıncı Yıl - No. 114

İdarehane:

Ankara Caddesi
İkdam Yurdu ya-
nındaki yapıda
hususî daire

Sahip ve Müdürü
Memet Mesih

Millî Mithat

Abone Şartları:

Seneliği 250, Altı
aylığı 125, Fevka-
lade nushalar için
500 ve 300 kuruştur.
Mecmuamız hey'e-
tince basılması di-
lenmiyen eserler
geri verilmez.

Her ayın birinci ve on beşinci günleri çıkar, İlmî, Edebî, İktisadî, Harsî Mecmuadır.

فكر جزيانلري

هفقه دوغرو ، هفقه دوغرو !

بش و ككل عصمت باشا بهر منانه، الحاف...

صوك كونلرده ، خلقه دوغرو و كيتكه

باشلان ادبياتك يكي ايده اولوزيسنه عائد

برمنافسه باشلادي . يعقوب قدرى بك ،

دنياه برروسلق ذوق ياراش اولان روس

ادبيلريك « خلقه دوغرو ، هفقه دوغرو »

پره تشببك روسيه ده كي مفهومي مدافعه ايندي .

عبدالحق حامدك ، « خلقه دوغرو ، فكردن

(يوكك فكرلر قلدير يملده دولاشماي !)

معناسي چيقاردى . بياي صفا بك ، خاق

كلهسي برطاف آري آري مفهوملر افاده ايندن

فرانسهزجه كلرك هانكيسي اولديني آكلاما

ديني سوله دي . وا كر ، فرانسه ده برزمانلر

ميدانه آيلان All au peuple ايسه ...

شكندكه آلا فوزه مويوتنه بر مقدمه سيله :

ا هيج برمايقي اولايان بو غريب فكرلر برابر

او مطبوع ورقلرده مشروطيتدن بري چقان ،

يايان ميبلورلرجه غزبه نسخهمك اوغرادقاري

شاهجه او قومان برشي حالنده دكل ، كلاه و طوربا

كاعدي شكندكه خلقه دوغرو كيتميدي . ا

ديدي . معلملري ضيا كولك آلب يكي باشقا ،

باشقا آكلاملش اولان صدرى ادم و كاظم نامي

بكلر خلقه دوغرو و كيتكي قول ايشكده درلر .

كاظم نامي بك ، بو خر كشدن [ماتك شعورينه

وملي نيده آله صموداتك] معناسي چيقار

مقدمه در صدرى ادم بك ايسه ، ملي مجموعده

نشر اولان و شعرك انحطاطي ، مقاله مزده كي :

« موسيقيتاس خلق شازقيستك Lied »

لك بلرلر موسيقيلري آلارق اوتارلر عصرى

موسيقيتك اور كيستراسوني داخنده آهنگ

ويرديكي كي ، شاعرده جمعتك ذوقني عيني

شكاده قولاقي شيبورينده . آريجه ابداع

قوشه و توليد دهاسنه مالك اولقي ايسه اصلدر ا

فكرندن مناز اولارق :

[ده وقت ادبيات ، شمسه تشببك اعتباريله ذوقك

موتيلري خلق آراسنده باشايان قيتار دن لاجقدر . ا

ديكمده ايسه ده :

[ده وقت قراي بك ادبياتي « مثبت علمه »

استناد ايند فرستنه مك افاده ميدير . ا

اداسيله فلسفه بك تورك حباتي خارچنده

آلتنج بيل

ا كيلبورلر ، واوليه برصنتميله قالفورلردى كه ،

لك آذ حسلى برديندار ، لك موسوس بر

زاهده بونلري كورسونده متاثر اولمايپن ،

امكان خارچنده .

نديمن صوكرا باشامش تورك شاعرلرندن

فاضل بكده تورك رقاصه لرني بك شاعرانه

آكلا تير :

« باشلرينه صيرمه بوسكوللي بياض فسلر

قويان ، قاشلرينه عطر شاهيلر سورتون ،

آشئين اطلسي اوستنده بارودي تيديشيلريله

رقص ايند ، آن بره طلرله آتون صاريلى

چفتانلر كين ، روم و يهودي رقاصلر چشكانه

چشكيلر ، فاضل بكك شوخ اترلر نده حقيق

زنكلريله ياشار ...

ادبي متلرده ، ميناتورلرله بو بولده

ظريف تصويلر بولونا جقدر .

بونكله برابر ، شهر رقصار مزده كي بر

موضوع انحصار چايانه دقي جاب ايده لم :

يالكنز عشق و شهنوك تصويرينه اهميت

ويريلوردى ...

ايشته بو اعتبارله آنادولو رقصارلريك

اهميت وقيتي بوكسكلر : يعنى ، آنا ولو

رقصارلرله ، شهنوك دكل ، عشقك اضطراب

وصاقي ، و بو موضوع خارچنده طبيعت

تقليدلى ، چنك ، قهرماناق ، طوبالو اويو

نلرله مشترك نشلر ، جمعت حباتي تصوير

اولونوز ... بونكله برابر ، شهر رقصارلري

تقليد تورهمش - بالخاصه مناقله لرله معروض

ستلرده - اويونلرده واردي و واردر هابل

آدم بكك « توركن عشق تاري ، كيتابنده

آنادولو رقصارلرينه مهم بر فصل آرميدير .

آنادولوده (توركولر) ساحه سنده اولديني

كي (رقص) ساحه سنده خزينلر

بولونا جقدر . آري ايجيلرك آرماعني تخي

ايده در .

Köse Mihal Zade

Mahmut Ragıp

ارنك رقصارلر ده ، ارنك ايسه سيله قيزلر

ياپارلردى [بو خصوصلر ده ليلا خاتمك خاطرده

لرينه بايقكز] .

« چينكي رقصارى » ايسه باشلي باشنه

برعالمدي . (نديم) ديكله يلم :

دلي رقص آور ايدر صير ايده مياحصل

بورم اوينادي كوردكده اونچكي كوزلي

آل اناك اوله جوي سرادوزرده حباب

برهوا ايندي دلي نغمه در تن يله

شوق ايله واعظ شهر آندى ترادسن برخه

بويله شال اوينه چيقمادي دخي شيوخ اوله

بر بري ايلدي چاره دل ناچاره

مطرك چق چق چاويلر سنده چاويلر

آسانده براقوب زهره ايندن چينكي

دق كي قيزدي يوزي دائرهدن چكدي الي

شهر رقصارلر شهنوك سزكه جوق قاز

يشقيدلر . لك اوزاق ديارلردن كلن اجني

تاثيرلريني سيله آرامغه ميجورز : مثلاً ، قانوني

سايمان دورونده كي ايتالانلر طرفندن اوينانان

تمثلي رقصارلر ، (مانه زينا) آدلى و 16

نحو عصرلر اوروياسنده او قادار مشهور

دنلر ايتالانلر ده اوينانلرندن تايجلرده

بحث واردر ... اسكي ميناتورلرده ظريف

رقص مجلسلري بولورز .

مادام مونته كو ، برنوك اوينده كوردكي

بردن مجلسي شويله آكلا تيرور : بكمري

قادار كنچ جاريه ، مندرك آت باشنه ديز

يلشدر ، صو بيلريني خاطر لاتيورلردى .

طبيعك بويله كوزلر برمنظره وجوده كيتير

چكته ايمان ايتك ايشون بوني كوزله كورمك

لازمدر . فاطمه خانم چاللي چاللي ايلي ،

اويناملريني اشارت ايندي . درحال ايجلر

ندن دردي لاوطيه بكنزدر چاليلرله غايت

ريق هوالر چالمايه ، توركولر سويله مك

باشلاديلر . بواننده اورلر ده صير ايله

اوينايورلردى . بويله اويون عمرمده كور

مهدم . فوق العاده اويلاق ، عيني زمانده

شهنولي ايدي . نغمه لر اوقادار مؤثر ، رقاصه

لرك حر كيتلري اودرجه ده بيتابله ايدي كه ،

بعضاً رقيق بر وضعيتده دورويورلر ، كوز

لريني سوزويورلردى . صوكرا آرقابه دوغرو

ذهبی بر منطقی اولدیفی قبول ایتمکده در .
نهایت، ابراهیم نجفی بک دمه بوادی حرکتک:

1 - موضوعی اجتماعی عبادتی، آلتی ،
2 - بین المللی ادبیات، نهایی داخلده
بولونقی ،

3 - اسلوبی ساده اولتی ،
کبی عهده لری شامل اولدیفی ظن
ایتمکده در .

هر کسک بر شای سوله دیکی ، بر نه ز
مدافعه ایستدیک صابیلر ، دیکلی؟ اصلا !
کرتک ضد ، کرتک مشابه فکرلری تدقیق
ایدیکز ؛ هاستده ادبیاتک بر طویا آغاچه
بکزه نیلدیکی کورورسکز . بیای صفاک :
[هر اوزرین یالتیه ، کتارک مناسی بردنبره
آکلامادقلری بر سردر .]

دیدیک زمان ، خلقک کزیده دن آری
بر انسان صنفی اولدیفی قصد ایستدیک کبی ،
ادیاتکده بو کزیده لره عائد اولایله جکی
سوله مش اولوور . عبدالحق حامد بکک :
[زمانک بویوک الهامکار اولتی حبسیله ، کنج ،
اختیار ، یونون شاعرلر ، ایدیلر حال حاضر دن
ملهم اولوولورلرگه بو بک طبیی کورولک اقتضا
ایدر . بن شیمیدین سوکرا بر عیده صغیر
- یازاجق اولورسام آرتیق - بر عطر هوای
کوه وحشت ، دیبهم ، یاخوه
هنر کتارکله و ملنوروران
نبرد آز مایاله دانشوران]

بولنده تورکده دن زیاده فارسی به بکزه بیله
یازمقدن توفی ایده رم . [
شکلنده کی متلفاه و اعتراف ذنوب ، نک ،
بویله کزیده لره خطاب ایده دن بر ادبیات
ذهنیتدن تولد ایستدیککی و عثمائی جمعیتمک بو
کزیده لر شاعری کندی شهرتمکده
« عصرلرک دکیل ، سنلرک بیلله خیزی
کیشیلری ایچنده زمانک مولته دایاماما -
دیفی آکلامق ایسته میور! هومره ، کوه ،
بوشکین بو آجینی زمانلریده دکیل ، عصرلرک
منهاسنده بیلله دویمادیلر ، چونکه ، اولر ،
ماتده بر زمزمه سلطه سی طامامشدر ، بشریتک
فردی ونسی قشای ایچین ، تشکی تاریخن
بو کوه قادر حاضر لادینی شعور تحت الشعور
و « سوب قونسیان ، مازمه ایچنده دهاالی
وداها کوزله کیمکی ایده آیزه ایتمشدری .

بو حرکت ، دعوائی تربیه ، نه موضوعی اجتماع .
عبادتن المتی و نه دمه ملنک شعوریه نافع اولمایان
« خلقه دوغرو » ، « تورک سوزی » ، غزته -
لری تشبیرله افاده اولو نایلیردی . اولر حقه
- Verité - کیمک ایچین خلقک حیات جهلری
تنظیم ایدیلورلر ، جمیعت جیانتک بیک
بر نظام ، قانون و حاکمک حقلرله تحت ایلشور -
لاشدریدنی بر جوق حیاتی جهلرک شعوره
قایلشالری و شعورلرکده بوکی حیاتی جهلرک
حاکمکی آلتیه کیرمه سی ایچین ، بعضا بر
فکر ، بعضاده ریخیال شکلده ، یونلری اورنایه
آدیورلر و ملنک برده موتینی جائه کیربو -
لردی . نه خلق اولر دن خارجدی و نه ده
اولر خلق دن ، اولر ، جمعیتمک (نام بر اوریز -
ینالیه به یوکسلمک ایچین کندی کندی دن
باشقا رده اصول آرامایان) مفکوره
و پرهنسپی ایچنه قاریشمشدر ، هر فرد کبی
بر موجودیت اولان یاراتجی فردیتلرینک
بقا غرورینی ده بو مفکوره و پرهنسپده تأمین
ایتمک صمیمینی کوستره ییلمشدری .

بو ادبیات ، نه حواس ، نه خلق ، نه عوام
و نه ده جمعیته آشیانق ایستمن بر اجنی ،
بر تقلیدی ، و یا بر ذهنی ادبیاتی . بلکه ،
روس ماتنک ، آلمان ماتنک و انگلیز
ملنک بر ادبیاتی ایدی . فقط ، نسانلر ،
نه بالوتنک هر حقیقت ، هر کوزل و هر آینی
بیلن عاقل روحله مجهز ایدیلر و نه ده محمدک
لوح محفوظی کبی بر قدر جدوله کوره
حرکت ایدیلورلردی . عاقل روحلری ده ، قدر -
لرینه کندیلری و ایتوولوردی . بشریتک تاریخی
تدقیق ایدیلرک اولورسه ، بو کونکی یوکسک
انسان نوعه کلجه به قادر نه مجادلر ، نه
ضلاللر و نه فلا کتار ایچنده قالدیفی کورورز .
بو مسئله بک آک مهم جبهی ، بو ضلالت
و فلا کتارکده زمان ، زمان ملنلر ایچنده
قیشه رک کزیده لک طایفه لایانلرک اثری
اولماسیدر ، قزولن اولل طایفه ضلالتی ،
خریستیانلق کزیده لری اداوه ایدیلورلردی .
انکتره آلمانیا و روسیه بک آدی ضلالت
دورلرینه ، اوزمانلرک سرایلرینه بیتنه

لاتین و فرانسه ادبیاتلرینک متبحرلری
آلارینه آلمشدری ، میلسمانلق کزیده لری ،
غربی آسیایه مسلط اولشدری . عثمانلی
کزیده لری ایسه ، سولک زمانلره قادر تورک
ملنک حیاتیکی اوکته عصر دیده ظلمت
منطقی قورومشدری . بیای صفا بکک حالا
دوام ایستدیرمک ایسته دیکی :

[بویوک صنعت اثرلی ، خلقک بردنبره
آکلاما یاجنی اسرارلی بر دیلله قونوشورلر]
د- توریه استاد ایدرک :
مازنده سیار خرابات سفالت
مستغرق سیلاب سیه کون جهات
شکلنده کی لسان ، آدا ، وزن و ربئی
تورک خلقه عائد اولمایان « بویوک صنعت »
اثرلری یازمشدر بو اسرارلی دیلله ده خو -
جبارک ایساغوجی تفسیر و شرحلری کبی ،
خلقکده بو اثرلی تفسیر و شرح ایستدکن
سوکر آکلاماسنی ایسته مشدری !

دیگر ملیتلر ، بو دورلره مشوم بر
(ضلالت) اسغنی و بریسور و بو دورلری
یقین بکی ذهنتکده (خلقک بردنبره آکلاما
یامایاجنی اسرارلی بر دیلله قونوشق) رینه ،
خلقک کندی باغرنده کی اسرارلی دیلله
قونوشق دستورینی وضع ایدیلورلردی .
بو ذهنیت ، قبول ایدیلدیکی زمانلر ده هیچ
برمت کزیده صنعتکاری ، نه :

[جمیعت مریدونه کک آشانی باصافارینه
انگه مجبور اولادن خلقی یوقاری دوغرو
چکک بیلرلر] .

ادعائی تحقق ایستدیر ییلمشدر و نه ده
خلقی تربیه و کندی فکرلرینه و کسلتمک
موفق اولایلمشدر ! عثمانلی کزیده لری
ایله شاعر و ادیبلرینک اثرلری اورناده .
بو کولک علمی ذهنیتی طاشیان تورک کزیده
و صنعتکاری ، اسکی کزیده و صنعتکار -
لرینه تورک ادبیاتک بر ایندا و ایتاهاتی دکیل ،
بر الحاق نقطه سی بولا ییلورمی ، عجبا ؟

فردی بیلککزه و اجتماعی حیاضه زجعت
مجبوری قاریشمشده بولونورکن ، او کزده
بو ایندادن باشقا برشی کورمورز . هر بکی
صنعتکار ، بو ایشلمه مش ایندادن ایشمه
باشلامق وظیفه سی اوزرینه بوکله وک برحق

اداسله میدانله چیقما یورمی؟ ادبیات جدیده، سلفلاری، اسلام بدینی ایچنده یولان بولمیشدی. صوکرانی نسل، ادبیات جدیدی فراد نسیزقله ایتام ایتدی. بیک نسل، هنوز سنا اختیارلامایان واقیم اربعه، بی مترجمله معلول بولدی و هر کس، زنده، زده عائد بر ادبیات بوقدر، اداسی شعورلاشدیردی. بوجه، فردی و اجتماعی حیاضی عصرک اجتماعی نوعی داخلنده بیلکمه رجعت ایتدیریرکن اداری، حقوقی و بدیی مؤسسه لریمز اسکی حالله قالا مازلردی. مادهم که صنی کزیده لر ساطقی یقارق خلق بدیعلا نهده کیده جکدک. دهه قوراسی، خلقه دوعرو بر ذهنیک افادهمی اولدقن صوکران اداری، حقوقی و بدیی مؤسسه لرک خلقه دوعرو کیمه لرینه اصل اعتراض اولونا بیلردی؟ هیچ، بیامی صفا بکک دیدکاری کی: ا خلقه دوعرو دیه نلر معلول بر تعبیر انتخاب ایتلردی. آ

دینه بیلیمز؟ آلمان و روس کولتور - لرینک واضعلری اولان کومه، پوشکیمن، تورغنیف کیی آداملرک اورتیه آتدقنری بوتبرک معناسی آکلامق وهیج اولمازسه محمد امین بکک «فانتک فلسفه سی» و مصطفی شکب بکک «ترقی و کوری - مدشا و نکالی» کتابلر زده ی ککرله آشنا بولونق لازمدر. اوزمان، آکلاشیلیر، که بر جمیتیک بوتون مؤسسه لری، اوجونک ایچنده یاشایان بر فلسفه متطابق حال کالکی آتنده قایلر. بیلدیکنز فلسفه تاریخی ده، جمیتیکلر دورده یئتدیرسی مؤسسه لرده کی حیاتی جمله لری نشت ایدن قیلوزفورلک دثت دفتر، لریدن شاشی دیکلر. فولوزوف، بوفکر مجموعه سته، ذهنندن برزده علاوه ایتمه مشدر. ذهنی علاولر باقی ایسته بن بعضی الهیجیلرک ایسه، کندی محیطلر زده تحجر ایله دکاری ومدمش فردی، اجتماعی اضطرابلردوغما، جمیتیکلرک بویکی ذهنی علاولری نیه سندن آتدینی ده دین تاریخله مبتدیر. جمعی اداره ایدن بوفلسفی فکر،

کزیده نك ذهنندن جقمانجه، تحریک ایتدی دیکر مؤسسه لر کی، بدیی مؤسسه ده صنعتیکلرک ذهنندن دوغاناز و صنعتیکلر، کندی ذهنی لا یورلاری ده، بدیی مؤسسه نك بمنلی یاشایان زدی. بیلکه، خلقت فلسفه سی آکلاق ایچین خلقه دوعرو ایته جکدی. اوراده، فردک و جمیتیک یاشامق جمله لری، شعورلا دیرامادینی حس و خیاللری، ذوقک بیه سی و حرکت نقطه لری، تفسیرلرینک انکشاف چهرلری، آلم و نشه لرینک، آدا و آهنگینک استناد ایتدی منطق، ماضی، حال و استقبال حنده کی تلقیلری و تحت الشعور قالان جمله لریک سیرلری تثبیت ایدم چکیدی. بالخاصه، فلسفی فیکری تثبیت ایدیله مش بر جمیتده ایسه، صنعتیکلرک کولتورواضعلکی وظفه سی ده وارد. بونک ایچین، صنعتیکلرک صلاحیتدار و عصرک کولتورینه صاحب بر شخصیت اولماسی ایجاب ایدر!

بومشه، ژردن اول آلمان و روسلرک اوکته ده جقمه شدی. نرم نوکونکی وضعیتمز کیی بروشمته بولونان آلمانلرله روسلرک بومشه نی ناصیل خل ایتدکلی بر تدقیق ایدم جک اولورساق، موضوعی آیدنلاش اولورز. فرانسیز ادبیاتی، جرمن جهانگیر - لکی مع ایدن لاین مدیتیک ایچنه کیرمش، فرانسیز ملتی کی لاینله شمشدی. روما، فرانسه ده کی اونوز آلتی ملتک لسانلری محو ایدمک بونلری لاینله شیدیریرکن، کندی مؤسسه لری منطق قیدارله وصنی ملته قبول ایتدیرمشدی. فرانسه ده کی ملی وحدت، لاین لسانی ورومالک اداری، حقوقی و بدیی مؤسسه لری ایدی. اسلامیتک عربلاشدیردی مصر و سوریه ده اولدینی کیی. فرانسیز عرفانتک واضعلری، بر مدیت ایچنه کیره وک تشکی ایتدکلی ایچین کولتورلری دوشو. نه مزلردی. روما، فرانسیز ملتی تشکیل ایدن خلق کتله لرینک کولتورلری احیا ایدمک برلشمه شدی. اونلر ایچین روما مؤسسه لری بر ایتدما هیئت ایشدی. چونکه،

روما فلسفه نك حکمی آتته کیرمشلردی. بالطبع، بومات ایچین Aller au peuple موضوع بحث اولمازدی. شه کیم، حالا، فرانسه ده کولتور تشکیل ایدمه مشدر و فرانسیز کزیده لری، «سویلر ساین فرانسه ز» کاسله کندی بیلکلی فاده ایتکده درلر. فقط، جرمنلر مسئله سی اولمده کیلیدی. روما، جرمنلری لاینلشدیرمه شدی. فی الحقیقه، قاتولیک اولشاردی. تورکرلرک مسلمانانی کیی. لسانری، سیاسی مختار بیلری و حکومت تشکیلاتی خارجنده کی اجتماعی حیاتی زده یاشایوردی. رومالک وارنی اولان فرانسه، رومالیر کیی فرانسیز مدیتیک مؤسسه لری آلمان سیرالیرنه صوقتیلردی. آلمان کزیده لری، فرانسیز شاعر و ادیبلری تقلید و زده اولدینی کیی فرانسیز حیاتی تصور ایدمک لری آدانه ایدیلورلر، آلمان خلقتک بوا دیات شیده آینه تمیل ایتمه سی، کزیده لرینک فیکرلری قبول ایلهمه سی ایسته یورلردی. زنده آلمان خلق فلسفه سی بو کزیده لر قار - شیشنده لایفه قالدی. نهایت، او زمانک بر جوق ایزلر زده کورولریکی کی، فرانسیز مدیتیک بدیی مؤسسه لرندن باشقا دنیا ه بر قیمت طایمان بو کزیده لرک قارشیشنده. آلمان خلقی جاهل، اورتا ذکلی و قبا صاییلدی. خلق، زده بوکسه لسین دینلیدی. لاکن لوتو، آلمان لسانی کتابه کچیر کچیرمز، دیاده بر آلمانلک، بر آلمان شعورینک ده موجود اولدینی آکلا - شدی. آلمان متفککلری، بو شعوری تدقیق ایتنجه، فرانسیز مدیتونه استخفافله باقدیلر و بومدیتیه فارشی بر آلمان کولتو - رینک میدانله چبقار ایلاجه جکی آکلا دیلر. یالکز، ایشه ایتداندن باشلامق بوا ایتدای ده خلقه دوعرو بر حرکتدن ملق ایجاب ایدیلوردی. آلمانیا، باشقا بر مدیتیک مؤسسه لری قبول ایدمزدی. زیرا، کندی مؤسسه لری یاشیلوردی. هر حاله، بو مؤسسه لرده حیایت اولماسایدی، آلمان

عبث اولوردی. فقطه آلمانیاك وروسیهك بولوندی و ضعیفه اولاددن صوكره خله دوعرو حرکتی قسوب ایتمهك قایلیدر؟ تورک ملای، آلمان وروس ملتلی کی برزمانلر عرب، عجم و فرانسیز ادبیاتلی تورکله قديم ایدن کزیده لک استیلاسی آلتنده قالمشیدی. حالوکه، فرانسه ده مؤسس بر مدنیّت ادبیاتی وارد. بولک مائزمنه فی قوللانی قولاید. نته کیم کچن سته علی جاب - اورخان سیفی بکەر مناقشه سنده شاعرک، ادیبک، کولتورال بور شخصیت اولمالری لازم کله دیکی قبول ایدلشیدی. ذاتاً عالمرکز بر جوعی ايله دومن نفریمزه قادار هیز مکتبسیز. باطلع آلایلردن بر جوقلری خله دوعرونی آکلایماق عوامرسلک صایقده و سنی کزیده قانقده متفق کورونمکده درلر. بنای صفاك :

آ کزیده لر، مل ذوق عراق عد ایدلیدر. البته که صنعتکار بئلكك کورکاری خلقددر. [

دیدیکی زمان، بو خلقل، عرب، عجم، فرانسیز استیلا لری قرشیسده عودا، محافظه ایتدیکی بئلكی تدقیق ایتك و درین خاق باقیله رینه اینهرك بولرك حیات قحده کی مفکورلری آکلامق زحمتی قایداسز یولشدر. واقعا، کندیسی، هنوز کولتوری تشک ایتمهش بر متمد، جمعیته صنعتکارل آراسیده بر طایفه منه النصایق خطرلرک وارلانی قبول ایتکددر. فقط، بو کی النصایق خطرلری، بدیی شخصیتی کتابة کچش - آلمان وروس ملتلی کی - ملتلك ادبیاتنده اولورمش، کیمه نه؟

ابراهیم نجی بكده باشقا بر فکرک مدافعی دکدر. مدیون شعورلی برصورنده آکلایان یکانه شخصیت یعنوب قدری بکدر. خله دوعرو فکرلرک فعله اقتضاب ایتدی. ایچین علمی صلاحیت و دهرک فلسفه سیسته مارینه وقوف شرطدر. چونکه، تورک خلقلک بو کونکی فلسفه سی تثبیت ایدیلد. دکن صوكره، تورک ملتک بدیی مؤسسه لری

عائد اولدینی خلق ابدی بر حیاتی عضا. روسیه بسلره اوخلقک هر انسانك فردی واجتماعی حله لری ایچین راستا وظیفه سی کوردر. خلقل بوتون صفه لری، بولارده کندیلرینه عائد بور شور صفحه سی یولور: کیمیدی، هبسی آکلار، کیدیسی بر قسمی الک نهایت، بو کی ازلرده خلقل بوتون صفه لری آراسنده ضرب منطه شیر وشعورلاشیر.

شه بوق، که بو طرزده کی ازلرک مایقی فرانسه ده ویل باشقا بر تلک کتده آکلایلا ساز. نته کیم، فرانسیز ادبیاتك مرضی سانیسمالیزمی ايله حیاتك بولوك معشه لری اوکیده بر وعشه اضطراری حسن ایدن ازلری ده بولیه شخصی کولتور صاحبی ملتله بر تاثیر بر اقامقده و محاب سیمه کی غریب بر انطباع حاصل ایتکددر.

روس ادبیاتی ده خله دوعرو اداسیه ناس ایتشدر. دوستیه و سکی، لك ازلرده مهمك اولدینی ادا ایدنلر و چنایه حق ورمه فلسفه يك دستورنی بولایمانلر روسلر دیکلدر، دیگر ملتله درو. آراشیم، نیلیم، بولشیه و رزم و مسیانیزم کی حرکتلری سنه لردن بری خبر اوردن بو ادبیاتك واضع لری ده روس خلقی ایچنه ایتشدر، روس خلقلک فلسفه سی بولارق جاهل بر ملتک مؤسسه لری و تاراجلک نکته لری کتابة کچرملشدر.

کورولبورکه، خله دوعرو حرکتی، بر عکس الملک ایتشدر بو بر واقعه اولدینی ایچین بر مفهومیاده حازدر. ده وقراسی، نامیل آپرک ضدی اولان بر مؤسسه يك اسمی ایلده، خله دوعرو ادبیات ده کندی ذه نلرینه قیمت ورمه بر طایف کزیده لک خواص ادبیاتی اسمنده کی مؤسسه رینه ضد اولان بر ادبیاتک اسمیدر. اگر تورک خلقی فرانسه کی ملی بئلكی قایب ایدرک عیر بلاشش، عجمله شش ویل فرانسیزلاشش اسم، تثبیل ایتدیکی ملتک بوتون مؤسسه لری کی - ادبیاتی ده قبول ایدردی و خله دوعرو کیمک ده

اسمی، آلمان بولکی اولمازدی. عصرک علمنده منجر شخصیتلر، فرانسیز مدنیّتک آلمان کزیده لردن کی مفهوملری ترک ايله خله دوعرو ایتشدر؛ آلمان ملتک اجتماعی مؤسسه لری تدقیق ایتشدر. نته ده، بو مؤسسه لریک قوت اولدیرنه، مؤسس بر فلسفه استقاد ایتدیکی کوریدلر.

آلمان فلسفه سی، بو اساس داخنده تظاهر ایدرکن له بیخ، کونه، شیللر کیی عالم صنعتکارلر آلمان ادبیاتك بولای کورتمک ایچون خلقلک وجداننده یاهايان موضوعلری خلقلدن آلتشش نسیبری، منطق، ادا و قوت حله لریله ایشله یولردی. عینی زمانده، خلقی تصور ایدن ازلرده آلمان کولتورلک اسانی وضع ایدیرلردی.

بو دورده، فرانسه ده حریت فلسفه سی، انکاتریده منفعت فکری حکمراندی. آلمان صنعتکارلری، ذه نلردن بو کی مفهوملری آلمانلاردی و آلمان خلقلده کی مؤسسه لری عملی رشخلده تدقیق ایدرک ازلرده جانلی بر آلمانیا تصور ایتسه لردی،

آلمان کولتوری میدانه چقامازدی. عبدالحق حامد بك، «وهره» ك خله دوعرو ادبیاتنه عائد اولما دینی ظن ایتکله خطسا ایتکددر. چونکه، «وهره ده»، «فاوست» ده و بولارده کی آلمان ازلریک هبسی وانکلز ملتک فلسفه سی تثبیت ایدن و بیقن، ك تاثیر ایتنده بولومارق بوتون انکاترینه

دولاشان، انکلز ملتک نه کچه رسولرینه قادار نفوذ ایدن شه کچه برک ازلری ده خله دوعرو ادبیاتك برر نمونه سیدر. خله دوعرو اولمایان ازلر، تورکیه اولمایان وتورک خلقلک حیات فلسفه سی خارچنده بولونان «طابق بن زیاد، اشیر، فیتن، غرام، ارضیلر، نولو و مقبره کی ازلردر.

خله دوعرو ادبیات نه حواس، نه عوام، نه ماضی، نه حال و نه ده استقبال قیدلریله مقیددر. او، شهکارلرینه حدسك جانلی بر انساندن باشقا برشی دیکلدر و مشوب اولدینی خلقدن باشقا رینه برشی شوبله من.

نفيس صنعتكار

نور كۆردۈمىنى رەھبەرىيەتلىك

چىنچىياڭنىڭ تارىخىي آراشيدىراجىي
اولورساق ابتدا ئانورلىك، يادقۇلى ماۋىلا
لوك اوزورلىق تەجربە قىلىدىن سىراجىلار سۈرۈش
اولدقۇلىنى كۆرۈرۈز. بىزنى غەربىي مەدەنىيەتنىڭ
اىزلىنىشى ئانورلىك ئانسانلىرىنىڭ ئىدىيەلىرى
مىلادىدىن 100 سەئول چىنچىياڭ سۈسەش
اولدقۇلىنى اوكرەم ئورۇز. تارىخىي قىلدىن
ئالەم ئىدىيەلىرى مەلۇمات بىزە اسلام سەنئەتكار-
لىرىنىڭ شەرقى (ئاسىيا)، (سامارا) چاللىما
لرۇزلىرىنى (ئىنداد) خەلىقەلىكى زامانەدىكى تەطىق
اىتەكلىرىنى ئاڭلاتىمىز. بوشىقەلرايىسە، چىنچىياڭلىك
چىنچىيەنىڭ اسلام مەدەنىيەتلىكى نورلۇق سەنئەتكارلىرىدىن
ئامش اولدىنىڭ بىك اغلاشابات ايدىرۇشۇمىم.
چىنچىيەنىڭ مەلىكىلىرىنىڭ ايللىك چىنچىيە (كىيلىق چە)
ايلاندىمە (كىيىق تەجىيى) شەھرىنىڭ ايلاندىمەش
وسوكرار ئاوپونىيە كىچىش، اورادەدە مەھمۇر
سەنئەتلىك كىچىش ايتىمىمىز.
غەربىي چىنچىيە (فالىانس) نامى بىر بىرلىك
بودە آوروپادە ايللىك چىنچىياڭلىك ايتالىدە. (فالىانزا)
نامەندەكى شەھرىدە ايلاندىمەش ايللىك كىچىش.
چىنچىياڭلىك، بىنداد قايلىرىدىن اطرافە
يالىيلىرىنىڭ ئىختىلاڭلىرىنىڭ انكىشاف ايدىن
اسلام سەنئەتكارلىرى مىسلىكلىرىنى پويۇك بىر
شەخىمەلە ايلاندىن مىسرى، خەنچىياڭلىق قادار
اوزاندىمىز.
ايران شەھەرلىرىدىن بىرلىك اولان (پەھران) دە
پويۇك تەدقىقلار دە بولۇپلا آوروپالى سەنئەت
تارىخىي مەخسەسلىرى بورادە بىر چوقاۋانى
ئالەم ايتىدىلىرىكە، بوشىقەلرە كامالە اسلام
موتىقىلىرى كۆرۈلدى. (سامارا) دە 882 -
938 تارىخىي ھالەت چىنچىيە مودەللىرى بولۇندى.
قەھرىدە (سەيدى قەيا) جامەئى سۈسەلەين
چىنچىياڭلىك 894 تارىخىدە وجودە كىتەپلىن
اولدىنى كىشەف ايدىلىدى. بورادە پايلان
چىنچىيە اورنىكلىرىدە (مەزەپونامىيە) بىلىكلىرى
كۆرۈلدى. پەھران دە ايسە، ايران سەلجۇق.

آكلاشلاماز، بالطبع، تورلىك بىدەياتلىك ۋاھىي
اولاجى شاعىر، ادىب رومانىچى دەپنەشەن.
مەھمۇر، خەلقە دوغرىو خەلقەنى باشلار
بوشىقەلىكى كىچىدەك مەدەنىيەتلىرى تەقارىندەكى
دەھنى پايلاندىن مەھمۇرلى تورلىك ايدەدەك
تورلىك خەلقنىڭ غەربىدە خەلقەنى سەنئەتلىرى
پايلاندىرلىسە، ادەبىياتلىك شاعىرى، ادەبى
اولاجى شەخىسەتلىك مەيدانە چىنچىياڭلىرىنى
كۆرەكچى. تورلىك ايتىلىشنىڭ نەزەرىيەلىكى تەدقىق
ايدەدەك اولورساق، ايتىلىش بىر مەھمۇر
اولمادىنى، بىر طاقىمەتلىك مەفكەرلىك ايتىلىش
ايتىلىش بىر ھالەت ايدىلىشنىڭ كەلەر. ۋاھىدە،
ايتىلىش دەمۇقراپىيە مەھمۇرلىرىنىڭ ۋاھىيلىرى
موجود دىيىلىدۇ.

بوشىك ايتىلىدۇكە:

[ادەبىي نىجاتلىك بىك مەھمۇر اولدىمىز شە
دورەدە خەلقە دوغرىو تەبىرىك رواجى ايتىمىك
زامانىدە فەنئانچىلار ايتىش بىر ئۆزۈرۈر .
دەپنە چىنچىيە كۆز دىجائى بىلەن مەھمۇر
ادەبىي نىجاتلىك ۋاھىيەدار اولمايلىن ايتىلىش
پايلاندىمەش مەھمۇرلىرىنىڭ، ادەبىي نىجاتلىك،
بوشىقەلىكى قوزمۇ بولمىش ۋە جەھاننىڭ ايتىلىش
كەلەرلىك اولمادىنى مەھمۇرلىرىنىڭ نەھمۇر،
نەھمۇرلىرىنىڭ ايتىلىش دە بولماپلا بولۇر. ايتەدە
نەھمۇرلىرىنىڭ مەھمۇرلىرىنىڭ، ايتەدە نەھمۇرلىرىنىڭ
رومەنلىك سەنئەتكارلىرىنىڭ بولدىقلىرى خەلقە
دوغرىو ... ۋاھىيە بىر تەجىيە كىچىيە زىيارەتلىرىنى
بىكە مەھمۇر !

ۋاھىيە، دەھنى كىچىدەلرە نەھمۇرلىرىنىڭ
ۋاھىيە (ھالەت) كىچىيە مەھمۇرلىرىنىڭ خەلقە
دوغرىو فەكەرلىرىنىڭ تەمىن ايتىمى بىلەن بىرلىك،
بىزەدە بىر بىر بوشىقەلىكى، كىچىيە نەھمۇر
خەلقە دوغرىو كىچىيە، چۈنكى، ۋاھىيە
« مەھمۇر دىگەن بىك » مەھمۇر دىگەن

دەھنى اولدىنىڭ ايمان ايتىمىمىز .

استابول : 928

سەيىھ ھەت

قىلدى طرفىدىن 1210 مىلادى تارىخىدىن
اعتبار بىك كۆزەل چىنچىياڭلىق. بورادەكى
چاللىما طرۇزى اسەپنايە بىكەرك بولۇپ
12 نەھمۇر بىر چىنچىياڭلىق بولدى .
اسەپنايە چىنچىياڭلىق تورلىك ۋە مەھمۇر
ھالەتلىكى كۆرۈلۈر. غەربىي ايراندە پايلان
چىنچىياڭلىق اسەپنايە چىنچىياڭلىق پايلان
بولۇپلىقى كىچىيە بىكەركى دەپنەشەن ۋە مەھمۇر.
بوشىقەلىكى تەدقىق ايدىلىشنىڭ اولورساق
اوزورلىرىنىڭ موتىقىلىرى (بىنداد) چىنچىيە
موتىقىلىرىنىڭ اراشەندە بىر قىرغى بولۇپلىقى
آكلاشلىرى .
چىنچىيەنىڭ مەلىكىلىرىنىڭ ايتىدەك مەھمۇر
بىرلىك ايتىش اولان ايراندەكى (سەلطان
آباد) ۋە (كەشەن) ، چىنچىياڭلىق بىر قىرغى
كەشەننىڭ كىچىيەشەن . تورلىكەندە
ۋە سەلطانلىرىدە چىنچىياڭلىق پايلاندىمەش ايللىك
ايتىلىشنىڭ اولورلىقى پايلان چىنچىياڭلىق
مەھمۇرلىرىنىڭ ايتىلىشەن .
ايرانى ، چىنچىياڭلىق ۋاھىيە اولورلىق
قىرغىلىنىڭ ياكلىش بىر ھەركەت دىيىلىدۇ .
چىنچىياڭلىق تەدقىق ايدىن مەھمۇرلىرىنىڭ چىنچىياڭلىق
تەمىنە بىر نەھمۇرلىرىنىڭ اولدىنى سۈيلىرى .
ايراندە چىنچىياڭلىق 12 نەھمۇرلىرىنىڭ
اعتبارلىق باشلار. ايتىلىش، بوشىقەلىكى نەھمۇرلىرى
كەشەننىڭ آراشيدىراجىي اولورساق كۆرۈرۈكە،
چىنچىياڭلىق سەيىھى ايتىلىش، ايللىك اول
مەھمۇرلىرىنىڭ كەشەننىڭ ايتىلىشەن .
بىرلىك نەھمۇرلىرىنىڭ چىنچىياڭلىق ۋاھىيە
ۋاھىيە بىرلىكەندە كەشەننىڭ كۆرۈرۈكە
باشلار . خەلقەنىڭ مەھمۇرلىرىنىڭ قەدىسە
وجودە كىچىيەنىڭ چىنچىياڭلىق سۈيلىرى
چىنچىياڭلىق ايتىلىشەن . شەھەرلىرىنىڭ ۋاھىيە،
چانچىيە ۋە چىنچىياڭلىق . « زەھمە مەھمۇر
لاۋنۇشنى بىك قول كىچىيەشەن » [اسەپنايە ۋە
اسەپنايەنىڭ اسەپنايەنىڭ شەھەرلىرىنىڭ
طرفىدىن ايتىلىشەن .] مەھمۇرلىرىنىڭ
آراپەسلىق بوشىقەلىكىنىڭ ايتىلىشەننىڭ تەدقىق
مەھمۇرلىرىنىڭ ايتىلىشەن . بىندادەكى بىندادە